OʻZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

60110700 – Oʻzbek tili va adabiyoti bakalavriat ta'lim yoʻnalishining

MALAKA TALABI

Toshkent-2024

J'ZR UITIV Buyruq№ 2/8 "24/yil" 25" 06

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil "25" 06 dagi 218 – sonli buyrugʻi bilan.

JORIY ETILGAN:

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi hamda Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

Mazkur Malaka talablari "Oliy ta'limning davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'limning davlat ta'lim standarti. Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

Oʻzbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi Oʻzbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi	4
1.1.	Qoʻllanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qoʻllanilishi	4
1.1.2.	Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatning sohalari	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarning obyektlari	5
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalar	5
2.	Kasbiy kompetensiyalarga qoʻyiladigan talablar	7
3.	Amaliyotlarga qoʻyiladigan talablar	8
4.	Fanlar katalogining tuzilishi	9
	Bibliografik ma'lumotlar	10
	Kelishuv varagʻi	11

1. Umumiy tavsifi

60110700 – Oʻzbek tili va adabiyoti ta'lim yoʻnalishi boʻyicha bakalavrlar tayyorlash milliy malaka ramkasi, kasb standartlari, kadrlar buyurtmachilari talab va ehtiyojlaridan kelib chiqib kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qoʻllanilishi

Malaka talablari 60110700 - Oʻzbek tili va adabiyoti ta'lim yoʻnalishi boʻyicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuyini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur ta'lim yo'nalishi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va o'quv dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim muassasalarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va o'quv dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim muassasasining talabalari;

bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarning tavsifi

1.2.1. Kasbiy faoliyatning sohalari

umumiy oʻrta ta'lim maktab oʻqituvchisi kasb standartiga muvofiq umumiy oʻrta ta'limda oʻzbek tili va adabiyoti fani oʻqituvchisi maqomida pedagogik faoliyat olib borish;

oʻrta maxsus va professional ta'limda oʻzbek tili va adabiyoti fani oʻqituvchisi sifatida pedagogik faoliyat olib borish;

umumiy o'rta ta'lim maktabi direktori kasb standartiga muvofiq ta'lim muassasasini boshqarish;

umumiy oʻrta ta'lim maktabi, professional ta'lim muassasalari, oliy ta'limda kabinet mudiri sifatida faoliyat yuritish kabi kompleks masalalarni majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarning obyektlari.

umumiy o'rta, o'rta maxsus, professional ta'lim muassasalarida;.

Diels

Them!

maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi idoralarda; ommaviy axborot vositalari faoliyati jarayonlarida;

davlat boshqaruv organlari, umumiy oʻrta va oʻrta maxsus, professional ta'limning davlat va nodavlat muassasalarida;

zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalangan holda dars berish, Oʻzbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiytadqiqot institutlarida, oʻzbek tili va adabiyoti muammolari bilan shugʻullanuvchi tashkilotlarda, ommaviy axborot vositalari faoliyati jarayonlarida kompleks ishtirok etish huquqiga ega boʻladi.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarning turlari:

- pedagogik;
- ilmiy-tadqiqot;
- ma'naviy-ma'rifiy;
- · tashkiliy-boshqaruv.

1.2.4. Kasbiy vazifalari

60110700 – Oʻzbek tili va adabiyoti ta'lim yoʻnalishi boʻyicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir boʻlishi lozim.

1.2.4. Kasbiy vazifalari

60110700 – Oʻzbek tili va adabiyoti ta'lim yoʻnalishi boʻyicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir boʻlishi lozim

Pedagogik faoliyatida:

oʻquv jarayonini rejalashtirish: DTS va OʻDlarining maqsadlariga muvofiq oʻquv reja ishlab chiqish, oʻquvchilarning ehtiyojlari va qiziqishlaridan kelib chiqib, oʻquv dasturlarini moslashtirish, darsning aniq maqsad va natijalariga koʻra dars rejasini ishlab chiqish, differensial yondashuv asosida dars shakllari va usullarini rejalashtirish, oʻquv, namoyish va tarqatma materiallardan foydalanishni rejalashtirish;

ta'lim samaradorligini ta'minlash: dars maqsadlariga ko'ra o'quvchilar imkoniyatidan kelib chiqib vazifalarni belgilash, dars mavzusiga mos namoyish va tarqatma materiallardan foydalanish, darsda vaqt taqsimotini to'g'ri rejalashtirish, ta'lim jarayonida AKTdan unumli foydalanish, o'quvchilarning o'zlashtirish natijalariga ko'ra darsni tashkil etish va ta'lim berishdagi yondashuvlarning samaradorligini tahlil qilish, o'quvchilarning ta'limiy maqsadlari va yosh xususiyatlariga mos keladigan o'qitish usullari va yondashuvlarni tanlash, o'qitishning faol usullaridan foydalanish, o'quvchilarning asosiy kompetensiyalari va hayotiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan usullardan foydalanish, o'quvchilarning jamoaviy va loyihaviy ishlarini tashkil etish, o'z-o'zini nazorat qilish ko'nikmalaridan foydalanish, o'quvchilarga differensial yordam berish, nazariya va amaliyot uyg'u nligini ta'minlash, o'quvchilarni mustaqil fikrlash imkoniyatini yaratish, darsda motivatsiyaga erishish, sinfda samarali muloqotga

Fiele

Years.

erishish;

oʻzlashtirishni baholash va qayta aloqani taqdim etish: ta'lim natijalarini baholash uchun turli usul va vositalardan foydalanish, ta'lim natijalarini diagnostika qilish uchun turli usul va vositalardan foydalanish, ta'lim natijalarini tahlil qilish, dars rejasi va usullarini moslashtirishda tahlil natijalaridan foydalanish, baholash mezonlarini bilishi va amalda qoʻllay olishi, mavjud muammolami aniqlay olishi va tahlil qilish;

tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish: tarbiyaviy ishlarning zamonaviy, interaktiv shakl va usullarini mashgʻulot hamda sinfdan tashqari ishlarda qoʻllash, tarbiyaviy ishlarda oʻquvchilarning jinsi, yoshi, madaniy va individual xususiyatlarini inobatga olishi, ta'lim muassasasining ustavi va ichki tartib-qoidalariga muvofiq oʻquvchilar uchun aniq odob-axloq qoidalarini oʻrnatish, ijtimoiy sogʻlom muhitni yarata olish, oʻquvchilarda kognitiv faollik, mustaqillik, tashabbuskorlik, ijodkorlik, fuqarolik pozitsiyasi, mehnatga layoqati, sogʻlom va xavfsiz turmush tarzi madaniyatini rivojlantirish;

xavfsiz rivojlantiruvchi ta'lim muhitini yaratish va ta'minlash:

Oʻquvchilar orasida oʻzaro hurmat muhitini yaratish, oʻquvchilarga sinf hayotida teng imkoniyatlar yaratsa, nizoli vaziyatlarda optimal yechimli qaror chiqara olishi, oʻquvchilar bilan individual ishlar olib borishi, zamonaviy ommaviy axborot vositalari dunyosida xavfsiz ishlashga yordam bera olish;

oʻz-oʻzini rivojlantirish va kasbiy oʻsish: muntazam malaka oshirish kurslaridan oʻtish, fanga oid adabiyotlar bilan tanishib, yangi bilimlarni amaliyotda qoʻllash, kasbiy faoliyat yuzasidan seminar va treninglarda ishtirok etish hamda tashkil etish, oʻzaro darslarda qatnashish, darslarni tahlil qilish, ochiq darslar oʻtkazish, kasbiy faoliyatda kerakli oʻzgarishlarni amalga oshirish;

hamkasblar va ta'lim oluvchilarning ota-onalari (ularning o'rnini bosuvchi shaxslar) bilan hamkorlik o'rnatish: o'quvchilarning ota-onalarini

(ularning oʻrnini bosuvchi shaxslarni) ta'lim jarayoniga maktab hayotiga jalb qilish, oʻquvchilarning ota-onalarini (ularning oʻrnini bosuvchi shaxslarni) oʻquvchilarni rivojlanishi va ta'lim muhiti toʻgʻrisida qaror qabul qilishda ishtirok etishga jalb etish, tarbiyaviy muammolarni hal qilishda va oʻquvchilarni hayotga tayyorlashda boshqa pedagogik xodimlar va mutaxassislar, jamoat tashkilotlari bilan hamkorlik qilish.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

filologik ta'lim va kasb ta'limi sohalarida pedagogik ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda ta'lim yo'nalishidagi fanlar va ularni o'qitish metodikasiga oid mavzularda tadqiqot olib borish;

filologiya fanlariga doir internet tarmogʻida eng yangi ilmiy yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yoʻnalgan holda qidirish va topish hamda amaliyotga bevosita tatbiq etish;

ona tili va oʻzbek adabiyotini oʻqitish metodikasi va kasbiy ta'lim yoʻnalishlaridagi fanlarga oid ilmiy toʻplamlar, mahalliy va chet el ilmiy-tadqiqot yutuqlarini oʻrganish;

ilmiy-tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;

Bilds

Year!

ma'lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo'yicha ilmiy ma'lumotlarni tizimli tahlil qilish;

oʻzbek tili va adabiyoti fanlari va kasbiy ta'lim fanlariga doir tadqiqot

natijalari va ishlanmalarini tatbiq etish qobiliyatlariga ega boʻlishi kerak.

Ma'naviy-ma'rifiy faoliyatida:

oʻquvchilarda mafkuraviy va axborot xurujlariga qarshi immunitetni yuzaga keltirish metod va texnologiyalarini bilishi;

globallashuv sharoitida kechayotgan jarayonlarda axborot kommunikatsiya

texnologiyalarining oʻrni va ta'siri haqida tushuntirish ishlarini olib borish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatda:

pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalangan holda ta'lim jarayonlari monitoringi va sifatini baholash mexanizmlarini ishlab chiqish;

jamoada ijtimoiy va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etish va boshqarish;

fikrlar har xil bo'lgan sharoitda to'g'ri qaror qabul qilish;

bajarayotgan faoliyati boʻyicha ish rejasini tuzish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijalarini baholash qobiliyatlariga ega boʻlish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qoʻyiladigan talablar

kasbiy faoliyatda til va adabiyot fanlarning asosiy qonunlaridan foydalana olishi, tahlil va modellashtirish, nazariy va eksperimental tadqiqotlar usullarini qoʻllay olishi;

ogʻzaki va yozma shaklda davlat tili qoida va me'yorlariga amal qilgan holda fikr, mulohaza, gʻoya, taklif, ta'rif va xulosalarni mantiqiy, toʻgʻri, asosli, izchil va

aniq bayon etish, ilmiy matnlar bilan ishlash hamda ifodalay olishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunish hamda kasbiy faoliyati uchun yetarli darajada undan foydalana olishi;

olingan kasbiy tajribani tanqidiy koʻrib chiqish, oʻz-oʻzini rivojlantirish, malaka oshirish va oʻz kasbiy faoliyatining turi hamda xarakteristikasini

o'zgartirishga qodir bo'lishi;

ish joyidagi potensial xavflarni yaxshi tushunishi va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan baxtsiz hodisalarning oldini ola bilishi hamda o'quv darslarida texnika xavfsizligini ta'minlash;

gigiyena, mehnat muhofazasi va tashqi ta'sirlardan himoya qilish qoidalari

talablariga muvofiq, sogʻlom turmush tarzi koʻnikmalari shakllantirilishi;

axborotlarni yigʻish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini bilish va faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishni hamda mediasavodxonlik, global kompyuter tarmoqlar bilan ishlash koʻnikmalariga ega boʻlishi;

ijtimoiy va kasbiy vazifalarni hal etishda umumkasbiy, mutaxassislik

fanlarning asosiy qoidalari va metodlaridan samarali foydalana olishi;

shaxsiy oʻsishga intilishni shakllantirish va obyektiv baholash, shuningdek, ta'lim oluvchilarning intellektual rivojlanish darajasini oshirish koʻnikmalariga ega boʻlishi;

ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish, ilmiy bilish yutuqlariga erishish tamoyillarini

Hedel,

Theway.

anglashi hamda tanqidiy fikrlash metodikasini oʻzlashtirishi;

oʻquv-tarbiya jarayonini modellashtirish va uni ta'lim amaliyotiga tatbiq etish;

ta'lim jarayoni subyektlarining birgalikdagi hamkorlikdagi faoliyati va shaxslararo o'zaro harakatini tashkil etish usullarini egallash;

kasbiy vazifalami hal etishda fanlararo bogʻliqlikni amalga oshirish, shuningdek, nazariya va amaliyot uygʻunligini, uzviylik va uzluksizligini ta'minlash;

inklyuziv ta'limga qadriyatli munosabatning tarkib topganligi; uzoq vaqt davolanishga muhtoj o'quvchilar bilan ishlash (gospital pedagogika) texnologiyasiga ega bo'lishi;

ta'lim oluvchilarga oʻzgaruvchan mehnat bozori talablariga moslashuvchanlikka doir kompetensiyalarni rivojlantirishga yordam beradigan va faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga imkon beradigan natijaviylik hamda mobillikka yoʻnaltirilgan oʻqitishga qobiliyatliligi.

texnologik jarayonlar boʻyicha texnik reglament, texnologik, texnik jihatdan tartibga solish va me'yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va professional faoliyatida ulardan foydalanish koʻnikmasiga ega boʻlishi.

3. Amaliyotlarga qoʻyiladigan talablar.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

malakaviy amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uygʻunlashtirish, tegishli amaliy koʻnikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi;

Barkamol avlod ijodiyot uylari faoliyatini oʻquv jarayonlari bilan uygʻunlashtirish.

Kunduzgi ta'lim shaklida tahsil oluvchi 1-bosqich talabalari o'quv yilining 2-semestrida "O'zbek folklori" fanidan 2 haftalik malakaviy (hududlarda) amaliyoti, 2-bosqich talabalari 4-semestr yakunida 2 haftalik "O'zbek dialektologiyasi" dan malakaviy (o'z hududida) amaliyot o'taydi.

Kunduzgi ta'lim shaklida tahsil oluvchi talabalarning 4+2 tartibdagi nazariy va amaliy ta'lim 3-8- semestrlarda amalga oshiriladi. Bunda haftaning 4 kuni nazariy va amaliy ta'lim, 2 kuni umumiy va oʻrta ta'lim tashkilotlarida oʻtkaziladi.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

- 1. oʻquv tanishuv amaliyotlari
- pedagogik amaliyot
- bitiruv oldi amaliyoti

Devel

Years.

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy Kodi	Oʻquv fanlari, bloklar va faoliyat turlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestr	
1.00		Umumiy Majburiy fanlar				
1.01	PSY11210	Umumiy psixologiya	300	10	1, 2	
1.02	O'EYT1204	O'zbekistonning eng yangi tarixi	120	4	2	
1.03	MSVAX1104	Mediasavodxonlik va axborot madaniyati	150	5	1	
1.04	IO'NM1204	Ifodali oʻqish va nutq madaniyati	120	4	2	
1.05	FAL1204	Falsafa	120	4	2	
1.06	TA1105	Tilshunoslik asoslari	150	5	1	
1.07	AA1105	Adabiyotshunoslik asoslari	150	5	1	
1.08	O'F1105	Oʻzbek folklori	150	5	1	
1.09	HO'AT1234516	Hozirgi oʻzbek adabiy tili	480	16	2,3,4,5	
1.10	O'A1234516	Oʻzbek adabiyoti	480	16	2,3,4,5	
1.11	O'RT1106	Amaliy oʻzbek (rus) tili. Davlat tilida ish yuritish	180	6	1	
1.12	PED13408	Umumiy pedagogika	240	8	3,4	
1.13	InkT.GP1404	Inklyuziv ta'lim. Gospital pedagogika	120	4	4	
1.14	DIN1304	Dinshunoslik	120	4	3	
1.15	JA1304	Jahon adabiyoti	120	4	3	
1.16	O'D1405	Oʻzbek dialektologiyasi	150	5	4	
1.17	OTO M13409	Ona tili oʻqitish metodikasi	270	9	5,6	
1.18	OʻAO'M13408	Oʻzbek adabiyotini oʻqitish metodikasi	240	8	5,6	
1.19	UTTVZY1705	Uzluksiz ta'limdagi tendensiyalar va zamonaviy yondashuvlar	150	5	7	
1.20	AN1704	Adabiyot nazariyasi	120	4	7	
1.21	TN1805	Til nazariyasi	150	5	8	
1.22	MDO'A1804	Mustaqillik davri oʻzbek adabiyoti	120	4	8	
1,23	O'TT1704	Oʻzbek tili tarixi	120	4	7	
		Jami:	4320	144		
2.00.		Tanlov fanlari	1800	60	3-8	
2.00.		Tanlov fanlar	1800	60	3-8	
	Kvalifikatsiya Oʻzbek tili va adabiyoti fani oʻqituvchisi.					
		Jami:	6320	204		
		Malakaviy amaliyot	1080	36	(3-8)	
		Jami:	7200	240		

Sight.

July

Theeas

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Davlat ta'lim standarti, malaka talablari, o'quv reja. kompetensiya, modul, kasbiy faoliyat sohasi. kasbiy faoliyat obyekti, pedagog, o'zbek tili va adabiyoti fani o'qituvchisi, og'zaki va yozma shaklda davlat tilining qoida va me'yorlariga amal qilgan holda fikr, mulohaza, g'oya, taklif, ta'rif va xulosalarni mantiqiy, to'g'ri, asosli, izchil va aniq bayon etish, ilmiy matnlar bilan ishlash hamda ifodalay olishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunish hamda kasbiy faoliyati uchun yetarli darajada undan foydalana olishi;

Jully

Theren

Kelishuv varagʻi

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari hamda kadrlar iste'molchilari

Nizomiy nomidagi Toshket davlat pedagogika universiteti
Rektor prof. A.Kirgizbayev

2024-yil 20 " 06

M.O'.

KELISHILDI:

Jizzax davlat pedagogika universiteti
Rektor Zhan, Sh.Sharipov

2024-yıl 4 24 206

M.O'.

Chirchia daviat pedagogika universiteti
Rekfor — G.Muxamedov

M.O.